

Budgetförslag 2019-2021

Bildningsnämnden
2019

1 Nämndens uppdrag

Bildningsnämnden ansvarar för och fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet. Detta ansvar innebär att bildningsnämnden tillser att utbildningsverksamheterna håller en god kvalitet och bedrivs i enlighet med styrdokumentet. Bildningsnämnden, liksom respektive verksamhet, ansvarar dessutom för att aktivt verka för ökad likvärdighet och minskad socioekonomisk segregation.

Ansaret enligt ovan omfattar förskoleverksamhet (öppen förskola, förskola och familjedaghem), förskoleklass, grundskola, skolbarnomsorg (fritidshem och öppen fritidsverksamhet), grundsärskola inklusive träningsskola, gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola, den kommunala vuxenutbildningen, den särskilda utbildningen för vuxna samt uppdragsutbildning inklusive arbetsmarknads- och yrkesinriktade utbildningar. Inom den kommunala vuxenutbildningen utför bildningsnämnden svenska för invandrare utifrån arbetsmarknadsnämndens beställning.

9 000 stolta barn, elever och studerande i Trelleborg fördelas på 31 förskolor, 16 grundskolor, 12 fritidshem samt grundsärskola som bedrivs på tre enheter.

2 Mål

2.1 Effektmål

Inriktningsmål	Effektmål	Indikator	Aktivitet
Kommuninvånarna ska vara trygga			
Kommuninvånarna ska ha goda levnadsvanor			
Kommuninvånarna ska i livets alla skeden kunna få ett likvärdigt stöd			
Trelleborg ska vara en attraktiv kommun för nyetableringar			
Det lokala näringslivet ska erbjudas en service av hög kvalitet			
Fler kommuninvånare ska ha en egen försörjning	Andelen elever med betyg och med högre betyg i matematik ska öka	Barns matematiska utveckling	
		Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	
		Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	
		Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs 1 (Yrkesprogram)	
		Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs1 (Högskoleförberedande program)	
	Alla elever ska kunna läsa och skriva när de lämnar grundskolans årskurs 3	Barns språkliga och kommunikativa utveckling	
		Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	
	Fler elever från gymnasiets yrkesprogram ska vara anställningsbara direkt efter avslutade studier	Andel (%) elever på Yrkesprogram med minst betyget E på de kurser som respektive bransch angett som krav för att eleverna ska vara anställningsbara	
	Alla barn och elever ska uppleva trygghet och studiero i förskolan och	Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	
		Jag känner mig trygg i skolan åk 5	

Inriktningsmål	Effektmål	Indikator	Aktivitet
	skolan	Jag har studiero på lektionerna åk 5	
		Trygghet åk 9	
		Studiero åk 9	
		Trygghet åk 2 gymnasiet	
		Studiero åk 2 gymnasiet	
Byggandet ska stärka kommunens ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet			
Kommunen ska ha hållbara transportlösningar			
Fler kommuninvånare ska känna att de påverkar de politiska besluten och verksamheten			
Kommuninvånarnas förtroende för politiker och tjänstepersoner ska öka			

Förtydligade och nya effektmål

Bildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete samt omvärldsanalys visar på behov av att förtydliga och lägga till nya effektmål. Undervisningen ska ge alla elever möjlighet att nå kunskapskraven för betyget E, men ska också i högre grad utformas så att en högre andel elever når kunskapskraven för betygen A-C. Att läsa och förstå det man läser har, enligt aktuell forskning, visat sig vara avgörande för en elevs förutsättningar att nå kunskapskraven i skolan olika ämnen. Denna förmåga ska därför lärare prioritera att utveckla hos samtliga elever så tidigt som möjligt under deras skolgång. Vidare är trygghet och studiero faktorer som tydligt påverkar elevers motivation och lärande och huvudmannens uppföljning visar på behov av att följa upp dessa områden närmre. Då lärares ledarskap och undervisningens kvalitet, enligt flera studier, är det som främst påverkar dessa områden, gör bildningsnämnden bedömningen att satsningen som görs på att utveckla just undervisningen inom alla verksamheter kommer att ge positiv påverkan på dessa områden.

3 Ekonomi

3.1 Driftbudget

Vsht	Vsht	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos DR1 2018	Budgetanvisning 2019	Budgetförslag 2019	Behov utöver budgetanvisning 2019
100	Nämnds- och styrelseverksamhet	-860	-1 247	-1 247	-1 247	-1 247	0
400	Öppen förskola	-4 305	-4 563	-4 563	-4 563	-4 663	-100
407	Förskola	-267 103	-271 555	-269 755	-271 960	-293 160	-21 200
412	Pedagogisk omsorg	-1 542	-1 490	-1 490	-1 490	-1 490	0
425	Fritidshem	-49 250	-48 923	-48 923	-48 325	-51 625	-3 300
435	Förskoleklass	-28 565	-29 896	-29 896	-29 581	-30 881	-1 300
440	Grundskola	-385 656	-387 979	-387 979	-386 397	-396 597	-10 200
443	Grundsärskola	-12 002	-11 866	-11 866	-11 446	-12 446	-1 000
450	Gymnasieskola	-156 001	-160 053	-160 553	-160 053	-170 553	-10 500
453	Gymnasiesärskola	-13 503	-14 402	-14 402	-14 402	-14 402	0
470	Grundläggande vuxenutbildning	-9 791	-8 172	-11 172	-8 172	-11 266	-3 100

472	Gymnasial vux.utb o påbygg.utb	-4 578	-4 847	-4 847	-4 847	-4 847	0
474	Särvux	-737	-698	-698	-698	-698	0
475	Högskoleutbildning mm	0	0	0	0	0	0
476	Svenska för invandrare	-2 257	6	-794	6	0	0
480	Fördelad administration (skol)	-49 187	-53 182	-52 682	-53 182	-54 382	-1 200
492	Skolskjuts, fördelning	-13 857	-14 913	-14 913	-14 913	-15 113	-200
493	AV-media, fördelning	-3 114	-3 834	-3 834	-3 834	-3 834	0
494	Elevhälsa	-16 630	-21 503	-19 503	-21 503	-21 503	0
495	Studie- & Yrkesvägledare	-5 632	-6 164	-6 164	-6 164	-6 164	0
	Summa	-1 024 570	-1 045 281	-1 045 281	-1 042 771	-1 094 871	-52 100

Kostnadsförändringarna i stödfunktionerna kan i huvudsak härledas till volymförändringar samt ökade driftskostnader.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för SFI (svenska för invandrare) och äskar således medel för denna verksamhet.

Analys och prioriteringar utifrån huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

En aktuell utmaning är att de socioekonomiska klyftorna i samhället ökar och konsekvenserna av det visar sig i klassrummen. Forskning visar att föräldrars utbildningsbakgrund över tid fått en alltmer avgörande betydelse för barns och elevers framgång i skolan. Att huvudmannen skapar goda förutsättningar och att varje verksamhet arbetar målmedvetet och strukturerat med att utveckla undervisningen, undervisningsmiljön och lärarstödet inom ramen för densamma är således avgörande för att förskolan/skolan i Trelleborgs kommun ska ge varje barn/elev de bästa förutsättningar för framgång i skolan. Därigenom ges varje elev möjlighet att välja om hen vill gå vidare till utbildning eller arbete därefter. Nedan redovisas Trelleborgs analys i förhållande till detta:

Meritvärdena för elever i åk 9 i Trelleborgs kommun, i förhållande till föräldrars utbildningsbakgrund, ligger i det övre spannet jämfört med samtliga kommuner (se diagram 2 bilaga 1). Detta trots att jämförelser med andra kommuner visar att andelen invånare i Trelleborgs kommun i åldersgruppen 25-64 år med eftergymnasial utbildning är lägre än rikssnittet (se diagram 1 bilaga 1) samt att Trelleborgs kommun ingår i den fjärdedel av landets kommuner som har lägst kostnader per elev i grundskolan (se diagram 3 bilaga 1). Bildningsnämndens analys visar på framför allt tre framträdande faktorer till detta förhållandevis goda resultat när det gäller nämndens målinriktade arbete med att barns/elevers bakgrund inte ska få avgöra deras möjligheter att lyckas i skolan. Den första faktorn är nämndens satsning på att ha en hög andel förskollärare i förskolan där ett kvalitativt och systematiskt arbete bedrivs med att utveckla undervisningen. Den andra bidragande faktorn är bildningsnämndens satsning på inkluderande lärmiljöer inom grund- och grundsärskola, i syfte att stödja rektorernas och lärarnas arbete med att utveckla undervisningen och undervisningsmiljön för samtliga elever. Den tredje bidragande faktorn är den prioritering som gjorts på olika stödfunktioner inom förvaltningen i syfte att ge kvalitativt och systematiskt stöd utifrån både nämndens effektmål, identifierade behov och varje enhets specifika utvecklingsarbete. Arbetet med inkluderande lärmiljöer ska i högre grad omfatta även gymnasieskolan och vuxenutbildningen framöver utifrån att det i Trelleborg, precis som i flertalet andra kommuner, fortfarande är en alldeles för hög andel elever som inte fullföljer sin gymnasieutbildning. Flera oberoende vetenskapliga rapporter visar att lärarna och undervisningen är det som har störst betydelse för elevernas progression och motivation.

Trots målinriktat arbete med att utveckla undervisningen i alla verksamheter framgår i uppföljningar av betygsresultat och i kvalitetsdialoger med skolläda att andelen elever som är i behov av extraordinärt stöd ökar i verksamheterna. För att stödja lärarna i arbetet med att stödja dessa elever på lämpligt sätt är elevhälsan och dess olika professioner av avgörande betydelse. Jämförelser med andra kommuner visar att Trelleborgs kommun har lägre kostnader för elevhälsa inom både grundskola och gymnasieskola (se tabell 4 och 5, bilaga 1). Bildningsnämnden kommer med anledning av detta därför att prioritera elevhälsan ytterligare, med framför allt nya funktioner.

För att möta samhällets utmaning med allt större socioekonomiska klyftor och för att i högre grad kunna säkerställa att elevers bakgrund inte ska påverka deras möjligheter att lyckas i skolan är nedanstående äskanden av avgörande betydelse.

Volymförändringar

Bildningsnämnden äskar 15,4 mnkr på grund av ökade volymförändringar i

befolkningsprognosen som påverkar bildningsnämndens verksamheter. Vid beräkningarna av kostnaden per enhet (barn och elev) har utgångspunkten varit budgeten för 2018 med beaktning av utfallet 2017 exklusive befintliga lokaler, måltidskostnader samt kostnader för lokalvård. Anledningen till att dessa kostnader har exkluderats är att de hanteras separat. Hänsyn har även tagits till nyttjandegraden för respektive verksamhet (uppgifter hämtas från Kolada).

Enligt befolkningsplanen ökar barnantalet i åldern 1-5 år med 48 barn och nyttjandegraden ökar från 0,86 till 0,87 vilket medför en ökad kostnad på 5,0 mnkr för verksamheten förskola.

För åldern 6-15 år ska befolkningen enligt plan öka med 36 elever, vilket innebär en ökad kostnad på 2,5 mnkr för verksamheten grundskola.

För åldern 16-18 år förväntas befolkningen öka med 69 elever, vilket medför en ökad kostnad på 7,7 mnkr.

Måltidskostnader

Bildningsnämnden äskar 7,5 mnkr för ökade måltidskostnader under 2019. Serviceförvaltningen har aviserat att självkostnadspriset för måltider 2019 är 73,8 mnkr, vilket är 7,5 mnkr mer än vad bildningsnämnden budgeterat för 2018. Kostnadsökningen i förhållande till bildningsnämndens budget beror i huvudsak på ett befarat underskott hos serviceförvaltningen samt volymökningar.

Kostnader för lokalvård

Bildningsnämnden äskar 1,4 mnkr för ökade kostnader för lokalvård. Kostnaderna för lokalvård har räknats upp med KPI (1,7%).

Lokalkostnader

Bildningsnämnden äskar totalt 28,2 mnkr för ökade lokalkostnader.

Bildningsnämnden äskar 25,7 mnkr i kompensation för *nya lokaler*. Av dessa består 24,7 mnkr av ökade lokalkostnader och 1 mnkr består av ökade kostnader för lokalvård. Bildningsnämndens lokalkostnader för Högalids förskola kommer enligt information från serviceförvaltningen att uppgå till 4,6 mnkr årligen under 5 år, vilket är oerhört kostnadsdrivande för tillfälliga lokaler. Då har serviceförvaltningen ändå räknat bort den befintliga hyran för den ursprungliga lokalen för Högalids förskola.

Se bilaga 2 för detaljerad information (i sammanställningen är dock inte Högalids förskola med).

Bildningsnämnden äskar dessutom 2,5 mnkr för KPI-uppräknning av *befintliga lokalkostnader*. KPI-uppräknning har således inte gjorts av kostnaderna för de nya lokaler som återges i bilaga 2.

Bildningsnämnden ansöker om och erhåller årligen statsbidrag från t ex Skolverket. Vid en ansökan åtar sig bildningsnämnden vissa skyldigheter kopplade till det specifika statsbidraget, t ex att inte understiga en viss lärartäthet inom förskolan. Om bildningsnämnden inte blir kompenserade för ökade lokalkostnader är risken att bildningsnämnden inte kan uppfylla de skyldigheter som är kopplade till statsbidragen då resurser tvingas att allokeras från t ex personalkostnader till lokalkostnader. Därmed riskerar bildningsnämnden att bli återbetalningsskyldig för de statsbidrag som erhållits, motsvarande totalt ca 17,8 mnkr (lågstadiesatsning 8 mnkr, fritidshemssatsning 2 mnkr, mindre barngrupper 0,8 mnkr samt statsbidrag för en likvärdig skola 7 mnkr).

Bildningsnämnden befarar att det även ingår kostnader för kommunens tomma och underfinansierade lokaler i de lokalkostnader som nämnden betalar för, dvs bildningsnämnden är med och finansierar dessa lokaler. Enligt serviceförvaltningens uppskattningar uppgår kostnaden för denna sk "utsmetningseffekten" till cirka 4,5 mnkr årligen. Eftersom bildningsnämndens verksamheter använder en stor del av kommunens totala lokalbestånd så torde det innebära att bildningsnämnden belastas med den största delen av de ekonomiska konsekvenserna av utsmetningseffekten, vilket påverkar våra interkommunala ersättningar. Effekterna av hur lokalkostnaderna hanteras och påverkar bildningsnämndens skolpeng bör utredas.

Kommunal vuxenutbildning

Bildningsnämnden förväntar sig att de generella statsbidrag för förstärkt rätt till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå som har kommit Trelleborgs kommun tillgodo kommer att komma bildningsnämnden tillgodo under 2019 (Dnr: KS 2017/361). Från och med den 1/1 2017 är det en lagstadgad rättighet att läsa en kurs eller läsa in en utbildning på komvux för behörighet till högskola eller yrkeshögskola och

hemkommunen ansvarar för att erbjuda utbildningen eller betala för den i annan kommun eller landsting. Den utökade rätten till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå innebär ett fortsatt tydligt åtagande för bildningsnämnden att kunna erbjuda ett stort utbud av kurser, vilket också medför kostnader som uppgår till ca 2,4 mnkr för 2018.

Trelleborgs kommuns vuxenutbildning är väldigt kostnadseffektiv. Kostnaden per kommuninvånare och kostnaden per heltidsstuderande är i jämförelse med andra kommuner bland de allra lägsta när det gäller grundläggande nivå (se tabell 6 och 7 bilaga 1). Motsvarande siffror för gymnasial nivå visar att kostnaden per kommuninvånare är högre i jämförelse med andra kommuner (se tabell 8 bilaga 1,) men däremot i paritet med alla kommuner per heltidsstuderande (se tabell 9 bilaga 1). Förklaringen till att kostnaden för gymnasial nivå per kommuninvånare är högre är att vuxenutbildningen i Trelleborgs kommun erbjuder, precis som gymnasieskolan, flera yrkes- och lärlingsutbildningar som är kostsamma, men som ger goda förutsättningar till anställning. Anledningen till att Trelleborgs kommuns kostnad för gymnasial nivå per heltidsstuderande däremot är i paritet med alla kommuner, trots flera praktiska yrkesinriktningar, beror på den effektivitet bildningsnämnden uppnår genom samordning mellan gymnasieskola och vuxenutbildning när det gäller kurser och lärartjänster.

Viktigt i sammanhanget är att Trelleborgs kommun har en utmaning när det gäller ungdomars etablering på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning (se diagram 10 bilaga 1). Vad det beror på behöver analyseras vidare och i samverkan med bland annat arbetsmarknadsförvaltningen, men vuxenutbildningen har en viktig funktion i samhället för att möta denna utmaning. Kommunen kan välja att erbjuda kurser inom vuxenutbildning i egen regi alternativt att köpa dem externt för att möta kommuninvånarnas idag lagstadgade rätt och för att stärka ungdomars möjlighet till anställning. När det gäller ungdomar som studerar på högskola/universitet 2 år efter avslutad gymnasieutbildning ligger Trelleborgs kommun bland den tredjedel med högst andel ungdomar i vidare studier (se diagram 11 bilaga 1).

SFI (Svenska för invandrare)

För 2019 räknar bildningsnämnden med att cirka 260 elever kommer att studera SFI. Kostnaderna för SFI-verksamheten beräknas uppgå till 7,1 mnkr för 2019 och är baserat på ett självkostnadspris. Beställningen från arbetsmarknadsnämnden under 2018 uppgår till 5,7 mnkr och bildningsnämnden utgår från att arbetsmarknadsnämnden äskar medel för denna kostnadsökning motsvarande 1,4 mnkr.

Redan 2016, då arbetsmarknadsnämndens budgetanslag för SFI verksamheten var drygt 7,3 mnkr, var Trelleborgs kommuns kostnad/ invånare för verksamheten avsevärt lägre i jämförelse med såväl andra kommuner i Skåne som i Sverige som helhet (se tabell 12 bilaga 1). Beställningarna för 2017 och 2018 har medfört stora svårigheter för verksamheten att möta de studerandes förutsättningar och behov vilket resulterat i fler avhopp, med påföljande risk för ökat utanförskap.

Den främsta anledningen till att kostnaderna ökar för SFI-verksamheten är att det finns en ökad andel studerande med ingen eller väldigt kort utbildningsbakgrund, vilket skapar ett behov av fler och mindre grupper för att ge adekvat stöd i undervisningen.

Bidrag till fristående enheter och interkommunala ersättningar

Bildningsnämnden har gjort en uppräknings av kostnaderna för interkommunala ersättningar och bidrag till fristående enheter och andra kommuner med PKV (2,8%). Uppräkningen medför att bildningsnämnden **äskar 1,1 mnkr för högre kostnader**. Den största kostnadsökningen finns på gymnasieverksamheten, vilket korresponderar mot befolkningsplanen. Rörligheten är generellt sätt högre bland gymnasieelever när det gäller val av utbildningsort. Utbildningschefen för gymnasiet arbetar med att motverka denna trend som vi även ser nationellt.

Personalkostnader

Bildningsnämnden förväntar sig full kompensation för lönerevisionen för 2018 (12 månader) och 2019 (9 månader).

Kapitalkostnader

För 2019 beräknar bildningsförvaltningen ingen ökning av kapitalkostnaderna jämfört med budget 2018. Detta beror framförallt på att bildningsförvaltningen har beslutat att inventarieavskrivningarna ska ske över 10 år fr o m 2019 istället för som tidigare 5 år. Inventarierna bedöms vara av så god kvalitet att den faktiska nyttjandetiden uppgår till tio år.

Övrig drift

Bildningsnämnden har gjort en uppräknig av övrig drift med 2% (inflationsmål). Övrig drift är andra driftskostnader som inte innefattar personal, lokal, städ, måltider, interkommunala ersättningar samt kapitalkostnader. Uppräkningen medför en kostnadsökning på 1,3 mnkr och bildningsnämnden **äskar således 1,3 mnkr i kompensation för dessa högre kostnader.**

3.1.1 Specifiering av kapitalkostnader

tkr	År 2019
Avskrivna	-5 924
Ränta	-467
Summa	-6 391

3.2 Investeringsbudget 2019-2030

3.2.1 Nämndens beslutade investeringsbudget per 2018-04-23

tkr nämnd	Proj. nr	Proj.namn	År 201 8	År 201 9	År 202 0	År 202 1	År 202 2	År 202 3	År 202 4	År 202 5	År 202 6	År 202 7	År 202 8	År 202 9	År 203 0	Summ a
-2400	43390	Ny förskola Skegrie	- 2400													
-1400	45660	Om- och tillbyggnad Gertrudsgården	- 1400													
-1750	45670	Om- och tillbyggnad Väståkra F-9	- 1750													
-6000	90030	Investeringsram BIN	- 6000													
-3150	43398	Skegrie skola inventarier	- 3150													
-1042	45568	Klämmans förskola inventarier	- 1042													
Summa			-15 742													

3.2.2 Nämndens äskande om investeringsanslag och ram 2019-2030

Projektnr	Projektnamn		År 201 9	År 202 0	År 202 1	År 202 2	År 202 3	År 202 4	År 202 5	År 202 6	År 202 7	År 202 8	År 202 9	År 203 0	Summa
		Inkomst													
90030	Investeringsram	Utgift	- 6200	- 6400	- 6500	- 6600	- 6700	- 6800	- 7000	- 7100	- 7200	- 7300	- 7400	- 7500	
		netto	- 6200	- 6400	- 6500	- 6600	- 6700	- 6800	- 7000	- 7100	- 7200	- 7300	- 7400	- 7500	

4 Framtid

Inrättande av förstärkta gymnasieprogram

Andelen elever i behov av extra ordinärt stöd ökar i kommunen. För att skapa förutsättningar för fler elever att fullfölja ett nationellt gymnasieprogram utifrån sina specifika förutsättningar behöver bildningsnämnden från och med läsåret 2019/2020 kunna erbjuda förstärkta gymnasieprogram. Förstärkt gymnasieprogram

innebär bland annat att ett gymnasieprogram genomförs under 4 år, förlängd utbildning, och att elever har möjlighet att undervisas i en mer avgränsad kontext av legitimerade lärare men där lärarkompetensen kompletteras av personal med specifik kompetens utifrån elevernas behov. Det är i dagsläget svårt att göra en relevant bedömning om vad detta medför för ytterligare kostnader, men kommer sannolikt att medföra ökade kostnader för gymnasieskolan.

Samling för skolan träder i kraft 1 juli 2018

Samling för skolan innebär att det ställs förtydligade krav på huvudmannen som utbildningsanordnare. Att verka för en likvärdig utbildning/skola och att minska den socioekonomiska segregationen är samhällsuppdrag som åvilat kommunen och bildningsnämnden i egenskap av huvudman sedan tidigare, men från och med den 1 juli ställs krav på att huvudmannen ska kunna redogöra för aktiva åtgärder som bidrar till att likvärdigheten ökar och på vilket sätt åtgärder vidtas för att grund- och gymnasieskolan ska ha en allsidig elevsammansättning. Detta innebär att bildningsnämnden ska påbörja inventera vilka beslut som behöver fattas, ex avseende skolupptagningsområden, för att påverka att ex bostadssegregationen framöver inte ska tillåtas vidmakthålla skolsegregationen med konsekvenser för elevernas möjligheter att fullfölja sin utbildning med goda resultat. Detta innebär dock även ett förstärkt behov av att Trelleborgs kommun arbetar strategiskt och med tydlig riktning för att strukturella hinder ska byggas bort medvetet och långsiktigt för ett hållbart samhälle, vilket föranleder kommunövergripande identifiering av och samverkan kring samhällsutmaningar för att på så sätt kunna fatta beslut som påverkar dessa i positiv riktning. Samling för skolan bör bl.a. utgöra ett viktigt perspektiv i den uppdatering av bildningsnämndens långsiktiga lokalbehov som kommer att genomföras som en del av arbetet med aktualisering av den fördjupade översiktsplanen för Trelleborgs stad.

Ny förvaltningslag (FL) träder i kraft 1 juli 2018

Förvaltningslagen (FL) gäller förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden. Lagen är central för kontakterna mellan myndigheter och enskilda vid all ärendehandläggning. I 1986 års förvaltningslag finns ett antal bestämmelser som bara ska tillämpas vid myndighetsutövning mot enskild. I den nya FL tas begränsningen i tillämpningsområdet till myndighetsutövning bort, vilket leder till att de förfaranderegler som idag är tillämpliga enbart i ärenden om myndighetsutövning som huvudregel ska tillämpas vid all ärendehandläggning. I 1986 års lag bör en myndighet som har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad vid behov anlita tolk. I den nya lagen ändras bör till ska, om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt. Under samma förutsättningar ska en myndighet också använda tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt när den har kontakt med någon som har en funktionsnedsättning som allvarligt begränsar förmågan att se, höra eller tala. Det kan t.ex. vara fråga om att göra innehållet i handlingar tillgängligt genom att använda punktskrift eller talsyntes. I den nya lagen ställs det alltså ett uttryckligt krav på tolkning och översättning för fall då den enskilde behöver sådan hjälp för att kunna ta till vara sin rätt, t.ex. för att kunna förstå ärendets innehåll och själv göra sig förstådd. Behovskriteriet ger utrymme för myndigheterna att i vissa fall avstå från tolkning eller översättning och det ankommer ytterst på myndigheten att avgöra om och i vilken omfattning det finns behov av tolk eller översättning. Huvudregeln är att förvaltningsärenden ska handläggas på svenska. Exempel på ärenden som handläggs i verksamheten är ärenden om skolplacering, förskoleplacering, mottagande i särskola, uppskjuten skolplikt, särskilt stöd, kränkande behandling, inackorderingsbidrag och avslutande av studier på vuxenutbildningen. Vid handläggning av ärenden i enlighet med den nya lagstiftningen finns det risk för att kostnaderna beträffande tolkning och översättning kommer att öka.